

(ಒನ್ನೆ ಪ್ರಪಂಚ)

ಕಾಲ್ತಾರಿಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಟ್ಟೆ ಪಾಕ್‌ ಇದೆ. ಕೆರೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಮರಗಳ ಹಿಂದೆ, ಪೋದೆಗಳ ಸನಹ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂಕ್ ಮಾಡಿಯೋ, ಇನ್ನಲ್ಲಿದಲ್ಲೋ ಬಂದ ಪ್ರೈಮಿಗಳು ಖಿಸುಗುಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಂದೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೈಮಿಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಕಾರಹಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯೇ ಗಳಿ ಎನ್ನುವಂತಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಿ ವಾಕಿಂಗ್ ಟ್ರೂಕ್ ಆಗಿ, ಮಧ್ಯವರ್ಯಾಸ್‌ನ ಪಾದಯಾತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲ ಯುವ ಪ್ರೈಮಿಗಳು ಕಾರಂಜಿಕೆರೆಯತ್ತ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ತ್ತ ಕಾರಂಜಿಕೆ ಹಿಂದೆ ಹಿಗಿರಲ್ಲಿ, ನಾಗರದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು. ಸುಮಾರು 90 ವರ್ಕರೆಂಟಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೇಲೆ ನಿಂತು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರ ಭಾವಿಗೆ ನೀರುಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಗರ ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕೊಳಕು, ಹೂಳು ತುಂಬಿ ಕೆರೆ ಕಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಜನ ಕೆರೆ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಕೊಂಡಿರಲ್ಲಿ, ಹಾಗಾಗಿ ಕಾರಂಜಿಕೆ ಒಬಳ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಜನರ ಗಮನ ಸೇಳಿಯುದೆ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಎಂಬಂತೆ ಇತ್ತು, ಕೆರೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಮರಗಿಡ ಪೋದೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರದಿಂದ ಬಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗಳು ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿಯ ಸಂಭರ್ಧದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಯ ವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ಇತ್ತು ಬಂದರೆ, ಉಳಿದಂತೆ ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರು ದನ ಮೇಯಿಸಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ತನ್ನದೇ ನಿಸಗ್ ಚೆಲುವನ್ನು ಮೃಗಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ಕೆರೆ 1967ರಲ್ಲಿ ಮೃಗಾಲಯ ಪ್ರಾಥಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬಂತು. ಆಗಲೂ ಕೆರೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ಬಂದು ವಿಹಾರ ತಾಣವನ್ನಾಗಿ ರೂಪ್‌ಗೊಳಿಸುವ ಷಿಡಿಯಾ ಯಾರಿಗೂ ಬಂದಿರಲ್ಲಿ. ಕೆಲವ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾರಂಜಿಕೆಯ ಬಳಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ‘ಚಿಟ್ಟೆ ಪಾಕ್’ ಸಾಫನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಚಿಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ, ವಿಶ್ವ ವಾಸನೆಯ ಹೂಡಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಯಿತು. ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಿಯರ ಸದಾನಂದ ಎಂಬವರು ಈ ಚಿಟ್ಟೆ ಪಾಕ್‌ಗೆ ಜೀವ ತುಂಬಿದರು. ಹಾಗಿದೂ ಚಿಟ್ಟೆ ಪಾಕ್ ಈ ಕೆರೆಗೆ ಖೂತಿಯನ್ನೇನೂ ತಂದುಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆರೆಗೆ ಬಂದ ಬಹಳವ್ಯಾಪ್ತ ಜನ ಈಗಲೂ ಚಿಟ್ಟೆ ಪಾಕ್ ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯವರೆಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ!

ಕಲುಹಿತ ನೀರು, ಹೂಳು ತುಂಬಿ ಗರ್ಭದ್ವಾ ನಾರುತ್ತಿದ್ದ ಕೆರೆಗೆ ಮೃಗಾಲಯ ಪ್ರಾಥಿಕಾರ ಮರಹಟ್ಟು ನೀಡಿತು. ಪ್ರಾಥಿಕಾರದ ಆಗಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕ

ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಕುಮಾರ್ ಪ್ರಪ್ತರ್ ಹಾಗೂ ಮನೋಜ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರು ಕಾರಂಜಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಚೊಂಕಟ್ಟಿ ನಿಂತರು. ಕೆರೆಯ ತಂಬಾ ತಂದಿದ್ದ ಹೂಳು ಹೊರಬಯತು. ಕೆರೆಗೆ ಬರುವ ಕೊಳಚೆ ನೀರನ್ನು ತ್ವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಇಂಗುಗುಂಡಿಯ ಮೂಲಕ ಇಂಗಿ, ತಿಳಿನೀರು ಮಾತ್ರ ಕೆರೆಯತ್ತ ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಕೆರೆಗಳ ಮಧ್ಯ ಕೃತಕ ದ್ವಿಪಾಂಕನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಮರ ಬೆಳೆಸಿ ವಲಸೆ ಬರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ನೇಲೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರು. ಕೆರೆಯ ನೀರಲ್ಲಿ ಸವಾರಿ ಮಾಡಲು ಬರುವವರಿಗೆ ಹೋಗೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೆರೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು. ಓಡಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕಾಲುದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಕೆರೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಏರಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ನವೀಕರಣಗೊಂಡ ಕೆರೆಗೆ ಕಾರಂಜಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಉದ್ದ್ಯಾಮವನ್ನು ಎಂಬ ಹೆಸರನಿಟ್ಟು 2004 ಜನವರಿ 25ರಂದು ಪ್ರಾಣಿಗರ ವಿಕಾಸ ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಲಕ್ಷ್ಯಿತರ ಪ್ರಾಣಿಗರನ್ನು ಕಾರಂಜಿ ಕೆರೆ ತನ್ನದೇಗೆ ಸೇಳಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಈಗ ಕಾರಂಜಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನು, ಮೌಸಳೆಯಂತಹ ಜಲಚರಗಳು, ಬೂಜೆ, ಹೇಂಟಿಡ್ ಸ್ಟ್ರೋ, ವೈಟ್ ಬಿಬಿಸ್, ಕಾಜಾಣಿಗಳಂತಹ ಬಾನಾಡಿಗಳು ಬೇಡು ಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತು ಪ್ರಭೇದದ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ವಾಸ್ತವ್ಯ ಹೂಡಿದೆ. ಪ್ರೈವೆಟ್ ಹಾರಾಟವನ್ನು ಏಕೆಂದರೆ ‘ವಾಚೋಪವಾರ್’ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪರಾಕ್ರಮ್‌ಮೈ ನಡೆಯುವ ಫಲಪ್ರಪ್ತ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ ಗಮನ ಸೇಳಿಯುವಂತಿದೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದ ಮೇಲೆ, ಪಕ್ಕಾ ಪ್ರೈಮಿಗಳು ಬರದೆ ಇರುತ್ತಾರು? ಪ್ರೈಮಿಗಳೂ ಸುಮ್ಮೀರುತ್ತಾರಾ?

